

WSTĘP

Procesy rozwoju metropolii należą od dłuższego czasu do jednych z najważniejszych problemów o randze międzynarodowej. Wzrost zainteresowania tą problematyką wynika z rosnącego znaczenia tych obszarów, nie tylko w skali danego kraju, a przede wszystkim w skali globalnej. Sieć powiązań o znaczeniu ponadnarodowym łącząca metropolie nie tylko przyczynia się do pełnienia przez nie nośnika procesów globalizacji, ale również stają się one centrami światowego rozwoju. Dzięki nagromadzonemu potencjałowi gospodarczemu i ludzkiemu są one miejscem transferu procesów rozwojowych na inne obszary, często bardzo odległe od danej metropolii.

Procesy metropolizacji, polegające na przekształcaniu się przestrzeni miejskich przez m.in. zmianę relacji między miastem centralnym i jego bezpośrednim zapleczem oraz na nieciągłym sposobie użytkowania terenów zurbanizowanych, są jednym z ważniejszych zjawisk związanych ze zmianą sposobu gospodarowania w przestrzeni. W wyniku tych zmian następuje często zerwanie kontaktów gospodarczych z regionalnym zapleczem i ograniczenie go do funkcji rekreacyjnych i mieszkaniowych.

Zmiany, jakim podlegają miasta, dotyczą również regionów je otaczających. Zmienia się struktura gospodarcza, społeczna, środowiskowa i przestrzenna.

Monografia, która trafiła obecnie w Państwa ręce, porusza wspomnianą tematykę. Artykuły zawarte w tej publikacji, choć nie wyróżnione w sposób formalny, grupują się wokół trzech zagadnień.

Pierwsza grupa dotyczy zagadnień szeroko rozumianego procesu metropolizacji i polityk wspierania obszarów metropolitalnych. Otwiera ją tekst G. Duché, która porusza problem niezrównoważonego rozwoju terytoriów oraz wpływu szybkiej urbanizacji, jaka ma dziś miejsce na życie ludzi i wyniki gospodarcze. Dwa kolejne artykuły przedstawiają problematykę rozwoju miast w polityce spójności Unii Europejskiej w perspektywie 2007–2013. Tekst M. Klamut przybliży Czytelnikowi politykę zrównoważonego rozwoju obszarów miast, opracowanie M. Czupicha omawia zaś dylematy związane z ich wspieraniem. Grupę tę zamyka artykuł Ł. Mikuły dotyczący problemów ustrojowych pomiędzy regionem a metropolią.

Obok procesów związanych bezpośrednio z funkcjonowaniem i rozwojem metropolii, jednym z kluczowych problemów w rozwoju miast jest kwestia zmian zarządzania w administracji publicznej, bez których trudno wyobrazić sobie efektywne i akceptowalne społecznie funkcjonowanie administracji samo-

rządowej. Do tego problemu nawiązują kolejne artykuły. E. Wojciechowski koncentruje się w swoich rozważaniach na analizie pojęcia „rządzenie publiczne”, które doczekało się olbrzymiej liczby interpretacji, natomiast W. Rudolf przybliży koncepcje *governance* i jego zastosowanie na rozmaitych szczeblach władzy. Tekst A. Podgórnika-Krzykacza pokazuje kierunki współczesnej modernizacji administracji samorządowej w Polsce oraz w Niemczech.

Ostatnia część monografii obejmuje osiem artykułów dotyczących szerokiego spektrum zagadnień dotyczących studiów empirycznych na temat wybranych regionów z krajów członkowskich Unii Europejskiej (E. Łązniewska, R. Chmielewski) oraz regionów polskich. Szczególnie dużo znalazło się opracowań dotyczących Łodzi i jej regionu, któremu zostały poświęcone artykuły M. Wójcika i P. Tobiasza-Lisa, M. Nowaka i M. Feltynowskiego, C. Brzezińskiego, M. Wiśniewskiego oraz K. Targowskiej. Zagadnienia dotyczące Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego ze szczególnym uwzględnieniem systemu przyrodniczego przedstawiły B. Warczevska i B. Mastalska-Cetera, a kreowanie obszaru metropolitalnego na przykładzie Torunia i Bydgoszczy M. Marszałkowska.

Przedstawione w tym opracowaniu problemy są tematem wielu rozważań zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i empirycznym w wielu ośrodkach krajowych i zagranicą.

Mamy nadzieję, że zawartość publikacji przyczyni się do poszerzenia wiedzy wszystkich zainteresowanych w zakresie szeroko rozumianego rozwoju miast.

Cezary Brzeziński